

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 455/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer s.r.o., Štúrova 19, Košice, proti postupu a uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 6Tk/1/2023 z 2. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením mestského súdu sp. zn. 6Tk/1/2023 z 2. mája 2025. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol ako advokát opatrením mestského súdu z 27. októbra 2023 ustanovený za obhajcu (na účely podania dovolania, pozn.) odsúdenému [REDAKOVANÉ]. Po ukončení obhajoby odsúdeného sťažovateľ 10. februára 2025 predložil mestskému súdu návrh na priznanie odmeny a náhrady trov ustanoveného obhajcu, ktorým si v predmetnom konaní uplatnil odmenu a náhradu hotových výdavkov spolu vo výške 475 eur. O tomto návrhu sťažovateľa rozhodol vyšší súdny úradník mestského súdu uznesením sp. zn. 6Tk/1/2023 z 18. februára 2025, ktorým mu priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov 285,48 eur. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej predseda senátu mestského súdu rozhodol napadnutým uznesením z 2. mája 2025 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že závery mestského súdu, v dôsledku ktorých mu nebola priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov v ním požadovanej výške,

sú arbitrárne. Sťažovateľ konkrétne nesúhlasí so záverom mestského súdu, že mu nepatrí odmena a náhrada hotových výdavkov (vo výške 189,52 eur, pozn.) za úkon právnej služby, ktorý si uplatnil v bode 1 vyúčtovania („... *prevzatie a príprava obhajoby dňa 03.11.2023*“), ktorý vyšší súdny úradník mestského súdu v prvostupňovom uznesení (s ktorým sa následne v napadnutom druhostupňovom uznesení stotožnil aj predseda senátu mestského súdu, pozn.) odôvodnil tým, že za súčasť úkonu právnej služby „*prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom*“ podľa § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „*vyhláška*“) je potrebné považovať vykonanie štúdia spisu a prvej porady s klientom, pričom sťažovateľ vykonanie prípravy zastúpenia, resp. prvej porady s klientom žiadnym spôsobom nezdokladoval a toto nevyplýva ani z obsahu spisu. Sťažovateľ nesúhlasí s názorom mestského súdu, že priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkoch za tento úkon právnej služby predpokladá vykonanie konkrétnych úkonov (napr. štúdium spisu, porada s klientom) smerujúcich k oboznámeniu sa s okolnosťami, ktoré sú v konkrétnom prípade predmetom obhajoby.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon o ústavnom súde*“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

6. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

7. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na príslušnom súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

8. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.

9. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a jeho úlohou nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci.

10. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

11. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť.

12. Skutočnosť, že ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, ešte neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov

všeobecného súdu. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou, resp. dohovorom garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu vo veci náhrady trov konania, je však ústavný súd (aj vo svojej doterajšej judikatúre) zdržanlivý, vychádzajúc z toho, že problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne (porovnaj m. m. IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, IV. ÚS 583/2018). Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémneho rozporu s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepiaťeho formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka (III. ÚS 634/2015, IV. ÚS 650/2020).

13. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením mestského súdu.

14. Mestský súd sa v napadnutom druhostupňovom uznesení stotožnil s prvostupňovým uznesením vyššieho súdneho úradníka mestského súdu a v podstatnom uviedol, že povinnosťou advokáta pri podaní návrhu na zaplatenie trov povinnej obhajoby je nielen povinnosť presného definovania vykonaných úkonov právnej služby, ale aj ich zadokumentovania a preukázania v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodovanie súdu. Mestský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že napriek dátumovej deklarácii (3. november 2023) sťažovateľ nijakým spôsobom nezdokladoval vykonanie štúdia spisu, porady s klientom alebo iných konkrétnych úkonov právnej služby, ktoré by tvorili neoddeliteľnú súčasť úkonu „*prevzatie a príprava obhajoby*“. Podľa názoru mestského súdu sťažovateľovo odvolávanie sa na „*logickú nevyhnutnosť*“ tohto úkonu bez faktickej opory v spise alebo bez doloženia porady s klientom (napr. záznamom) je právne irelevantné, keďže súd preskúma návrh obhajcu len v rozsahu uplatnených nárokov, pričom z úradnej povinnosti nevyhľadáva ďalšie skutočnosti či nároky, ktoré by si mohol advokát uplatniť, keďže návrh obhajcu je sám osebe skutočnosťou postačujúcou pre rozhodnutie súdu. V tejto súvislosti mestský súd v napadnutom uznesení zdôraznil, že pre účely priznania odmeny a náhrady za úkon „*prevzatia a prípravy obhajoby vrátane prvej porady s klientom*“ je nevyhnutné realizovať úkon štúdia spisu, či porady s klientom, ktoré sú integrálnou súčasťou tohto úkonu. Totiž úkon prevzatia a prípravy obhajoby vrátane prvej porady s klientom v sebe zahŕňa vykonanie konkrétnych úkonov (štúdium spisu, porada s klientom) smerujúcich k oboznámeniu sa s okolnosťami, ktoré sú v konkrétnom prípade predmetom obhajoby. Za takýto úkon právnej pomoci preto podľa názoru mestského súdu nemožno považovať len samotné prevzatie opatrenia o ustanovení obhajcu bez vykonania ďalších už uvedených konkrétnych úkonov. Mestský súd v napadnutom uznesení poukázal aj na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 2/2012 z 30. mája 2011, podľa ktorého odmena za úkon právnej služby „*prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom*“ v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky zahŕňa aj štúdium spisu ako neoddeliteľnú súčasť prípravy obhajoby. Mestský súd v napadnutom uznesení opätovne upozornil, že sťažovateľ vykonanie prípravy zastúpenia, resp. prvej porady s klientom žiadnym spôsobom nezdokladoval a toto nevyplýva ani z obsahu spisového materiálu.

15. Pretože predseda senátu mestského súdu sa v druhostupňovom napadnutom uznesení stotožnil s prvostupňovým uznesením vyššieho súdneho úradníka mestského súdu, ústavný súd sa aj s týmto prvostupňovým uznesením náležite oboznámil.

16. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého druhostupňového uznesenia mestského súdu (v spojení s prvostupňovým uznesením mestského súdu, pozn.) konštatuje, že ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Mestský súd sa v napadnutom uznesení sťažnosťou sťažovateľa riadne zaoberal a svoje rozhodnutie dostatočne a logicky odôvodnil aj s uvedením konkrétnych dôvodov, pričom podporne mestský súd v napadnutom uznesení poukázal aj na zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 90/2010 z 30. mája 2011 (publikované v zbierke stanovísk pod R 2/2012). Na závery tohto zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu, na ktoré napadnuté uznesenie mestského súdu výslovne poukazuje, pritom sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vôbec nereaguje.

17. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým mestský súd dospel v napadnutom uznesení, plne korešpondujú so závermi, ku ktorým dospel najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 2 Tost 11/2013 z 30. apríla 2023, v ktorom najvyšší súd v súvislosti s úkonom právnej služby „*príprava a prevzatie zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom*“ podľa § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky konštatoval, že jeho zmyslom je poskytnúť obhajcovi možnosť oboznámiť sa s vecou v záujme toho, aby pokiaľ ide o trestné konanie, mohol v jeho ďalšom priebehu dôsledne uplatniť právo obvineného, a to predpokladá vykonanie úkonov (napr. porada s klientom, štúdium spisu a pod.) smerujúcich k oboznámeniu sa s okolnosťami, ktoré sú v konkrétnom prípade predmetom obhajoby. Podľa názoru najvyššieho súdu vyjadreného v tomto rozsudku pritom za úkon právnej pomoci v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky nemožno považovať len prevzatie opatrenia o ustanovení obhajcu vydaného predsedom senátu podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku bez vykonania ďalších úkonov s cieľom vytvoriť reálne predpoklady na zabezpečenie práv obvineného v rámci nutnej obhajoby, pričom úkony právnej pomoci uvedené v § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky treba zdokumentovať tak, aby konajúci súd (predseda senátu) mohol pri rozhodovaní o trovách obhajoby vykonanie týchto úkonov preskúmať, a teda pokiaľ ustanovený obhajca takéto úkony vykoná, musia byť súčasťou spisového materiálu, ktorý tvorí podklad pri rozhodovaní o trovách obhajoby.

18. Možno taktiež poukázať na to, že obdobne aj ústavný súd v uznesení sp. zn. IV. ÚS 229/2024 zo 7. mája 2024 v súvislosti s otázkou riadneho vykonania úkonu právnej služby „*príprava a prevzatie obhajoby*“ podľa § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky dospel k záveru, že pri nedostatočnom naštudovaní si spisu obhajcom nemožno hovoriť o riadnom prevzatí obhajoby.

19. Zhrňujúc už uvedené, ústavný súd uzatvára, že mestský súd rozhodol vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný excés a ani zásah do práv sťažovateľa. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považuje ústavný súd za dostatočné a ústavné konformné, a teda nevyžadujúce uplatnenie jeho kasačnej právomoci.

20. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nesignalizuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým

postupom a uznesením mestského súdu na jednej strane a obsahom označených práv na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

21. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pričom argumentačná línia týkajúca sa tohto základného práva sa odvíja od argumentácie týkajúcej sa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na argumentačné prepojenie označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy s porušením základného práva na spravodlivý proces ústavný súd uzatvára, že v dôsledku absencie porušenia uvedeného základného práva nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu